

EXPUNERE DE MOTIVE

I. TITLUL PROIECTULUI

Legea “Salvați IMM-urile României” pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

II. OBIECTUL EMITERII ACTULUI NORMATIV

Prezentul proiect de lege vizează revenirea la regimul fiscal anterior adoptării Ordonanței nr.16/2022 aprobată cu modificări și completări prin LEGEA nr. 370 din 20 decembrie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1228 din 20 decembrie 2022), precum și introducerea unor prevederi fiscale mai avantajoase pentru microîntreprinderi.

Este propus un regim fiscal cât mai relaxat pentru IMM-uri care să le ajute să se dezvolte și să devină competitive la nivel european, nu să le ucidă din fașă, mai ales în condițiile în care România se află la coada clasamentului UE în ceea ce privește numărul de IMM-uri.

Cerem, de asemenea, respectarea principiului *justei impuneri* a sarcinilor fiscale, consacrat în art.56 alin.(2) din Constituție, vădit încălcat prin așezarea diferențiată, chiar discriminatorie, a unor sarcini asupra unor agenții economici.

III. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

Ordonanța nr.16/2022 crează un cadru neprielnic pentru dezvoltarea microîntreprinderilor românești, prin majorarea cu 60% a impozitului pe dividende, prin limitarea numărului de companii care plătesc impozit pe venit prin încadrarea lor ca microîntreprinderi, în loc de impozit pe profit, prin stabilirea unor condiții mai restrictive cu privire la numărului de angajați și a domeniilor de activitate, prin creșterea cotelor de impunere pentru contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate

Toate aceste modificări survin într-un moment extrem de sensibil în ciclul economic. Sub pretextul asigurării unor venituri mai mari la buget, măsurile din OG nr.16/2022 limitează resursele financiare ale IMM-urilor și ale altor agenți economici mici, cum ar fi persoanele fizice autorizate (PFA), cu efecte potențial dezastruoase pe termen scurt și mediu, cum ar fi contracția activităților economice, creșterea numărului de persoane trimise în șomaj, majorarea directă și indirectă a prețurilor practicate ș.a.m.d.

Reamintim faptul că numărul de IMM-uri (întreprinderi mici și mijlocii) la mia de locuitori în România este foarte scăzută comparativ cu media din Uniunea Europeană.

Conform datelor Eurostat¹, în 2023 economia României va încetini, cu o creștere reală a PIB-ului de aproximativ 2% în următorii ani, din cauza inflației mai mari, a condițiilor financiare mai stricte și a consecințelor războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Se preconizează ca inflația va fi atins un vârf la sfârșitul anului 2022, rămânând în continuare ridicată în 2023, înainte de a scădea în 2024. Șomajul va oscila în jurul a 5-6%. Or, în acest cadru economic incert, este important să susținem și să încurajăm cât putem de mult activitatea IMM-urilor, componenta cea mai dinamică a unei economii și, în același timp, plasa de siguranță în ecosistemul economic.

Mai jos prezentăm indicatorii economici ai României, conform Eurostat:

Indicator	2021	2022	2023	2024
Creștere economică (%)	5,1	5,8	1,8	2,2
Inflație (%)	4,1	11,8	10,2	6,8
Șomaj (%)	5,6	5,4	5,8	5,4
Deficit public (% PIB)	-7,1	-6,5	-5,0	-4,8
Procent datorie publică (% PIB)	48,9	47,9	47,3	47,6
Deficit balanță de cont curent (% PIB)	-7,5	-9,1	-8,8	-8,4

După cum se poate vedea, există șanse foarte mari ca elementele care definesc o economie sănătoasă, o economie în creștere, să nu se mai regăsească în perspectivele anului 2024. Conform Eurostat, creșterea economică va mult mai scăzută (de la 5.8% la 1,8%), șomajul va crește, inflația se va menține peste 10%. Or, în aceste condiții, a ridica nivelul de taxare pentru IMM-uri și PFA-uri este de natură a genera scădere economică și prociclicitate, prin măsuri care au ca efect reducerea și mai mare a resurselor financiare la dispoziția companiilor, într-un moment în care astfel de resurse sunt esențiale pentru a putea face investiții și a proteja locurile de muncă.

¹

https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/romania/economic-forecast-romania_en

Regimul fiscal anterior OG nr.16/2022 prevedea că, dacă ești microîntreprindere (până în 10 angajați și 1 mil. lei cifră de afaceri), poți opta pentru plata taxelor pe venit după cum urmează:

- 1% dacă ai angajați și 3% dacă nu ai angajați (art.51 Cod Fiscal);
- 5% impozit pe dividende (art.43, art.97, art.224 Cod Fiscal);
- contribuții CASS calculate la echivalentul a 12 salarii minime brute (circa 2500 RON/an)

După intrarea în vigoare a Ordonanței nr.16/2022 există două variante de fiscalizare pentru microîntreprinderi, foarte dezavantajoase ambele:

- a) Dacă nu oferi servicii de tip consultanță de afaceri sau de management și dacă cifra de afaceri este până în 500 mii euro (plafonul a scăzut la jumătate), poți opta pentru regimul taxării pe venit, cu condiția să ai minimum 1 angajat, a cărui cotă de impunere CASS, precum și celelalte cote de impozitare, vor fi calculate la salariul minim pe economie, indiferent câte ore muncește (echivalentul a 15.500 lei an, ceea ce înseamnă o majorare cu 500%). În plus impozitul pe dividende a crescut de la 5% la 8% (majorare cu 60%).
- b) Dacă nu îți permiți sau nu ai nevoie de un angajat cu normă întreagă, atunci vei plăti 16% impozit pe profit. Pentru firmele care au ca obiect de activitate prestarea de servicii, în genere aceasta poate înseamnă o creștere de circa 4,5 ori a sumelor plătite cu titlu de impozit, comparativ cu ceea ce s-ar fi plătit dacă impozitele ar fi fost calculate pe venit, dacă ne raportăm la rata profitului și la faptul că cele mai importante costuri în astfel de companii sunt cele legate de resursele umane. La aceasta se adaugă 8% (în loc de 5%) impozit pe dividende, precum și contribuție CASS calculată la echivalentul a 24 de salarii minime (aprox. 7000 lei anual, în loc de 2500, ca urmare a majorării salariului minim).

IV. PROPUNERILE DE MODIFICARE

- a. **Revenirea la cota de impozitare de 5% (de la 8%) a dividendelor plătite către persoanele fizice și juridice, respectiv stabilirea unei cote de impozitare de 3% a dividendelor plătite de microîntreprinderi**

Proiectul de lege propune revenirea la cota de impozitare pe dividende de 5%, practică anterior adoptării OG nr.16/2022, precum și introducerea unei cote de impozitare de 3% pentru dividendele plătite de către microîntreprinderi, în vederea creșterii apetenței pentru investiții în acestea.

Traversăm o perioadă de instabilitate economică la nivel european, cu inflație puternică, accentuată de criza energetică și de războiul în desfășurare din Ucraina. În aceste condiții,

prioritatea este să venim cu măsuri care să ajute mediul antreprenorial și de business românesc să reziste șocurilor și fluctuațiilor din piață și să își mențină competitivitatea la nivel european.

Așa cum a fost subliniat în Avizul Comitetului Economic și Social European în ceea ce privește **Strategia privind IMM-urile din cadrul Next Generation – Îmbunătățirea realizării eficiente și rapide a rezultatelor**, *„IMM-urile reprezintă coloana vertebrală a economiei UE – prin urmare, redresarea economică depinde într-o mare măsură de cât de bine se vor adapta și vor funcționa acestea în noua realitate de după pandemie, modelată și de schimbările profunde impuse de tranziția digitală și de cea verde. Pentru a fi în măsură nu doar să supraviețuiască, ci și să prospere și să se extindă cu succes, dezvoltând economia UE și creând locuri de muncă de calitate și bunăstare pentru cetățeni, IMM-urile au nevoie de eforturi suplimentare din partea UE și a statelor membre pentru a le beneficia de un mediu economic favorabil și de măsuri de finanțare și de sprijin adecvate.*

Dintre IMM-uri, microîntreprinderile sunt cele mai vulnerabile în această perioadă, fiind necesar un regim fiscal mai avantajos, pentru a le ajuta să supraviețuiască și se dezvolte.

Prezentăm mai jos o serie de consecințe cu impact negativ asupra IMM-urilor cauzate de creșterile impozitelor pe dividende instituite prin OG nr.16/2022:

- Impozitele mai mari pot reduce drastic veniturile companiilor, forțând adoptarea de măsuri de reducere a costurilor (ex: reduceri de personal) și reticență la noi investiții;
- Scăderea rentabilității companiilor, descurajând investițiile în acestea.
- Scăderea atractivității pentru companiile românești, dar și străine, a investițiilor în România. Pe termen lung, competitivitatea României în plan internațional poate avea de suferit;
- Scăderea puterii de cumpărare a acționarilor, prin reducerea veniturilor;
- Perturbarea piața de capital; Dividendele nete plătite investitorilor vor scădea, ceea ce va face ca raportul P/E (price to earnings / preț - câștig) să crească, fapt ce poate conduce la o reșezare a prețurilor acțiunilor în sensul scăderii acestora (i.e. scade profitabilitatea); Un impact major va fi resimțit de fondurile de pensii, care au în portofoliu și acțiuni ale companiilor listate la bursă;
- Mărirea impozitului pe dividende poate încuraja companiile să plaseze profiturile în afara țării pentru a evita impozitarea mai mare.
- Concentrarea mai mare a proprietății în mâinile unui număr mai mic de acționari, ceea ce afectează mediul concurențial;²

În privința IMM-urilor, creșterea impozitării, cât și prin sporirea poverii birocratice (necesitatea de a avea minim un angajat cu contract de muncă pentru a beneficia de aplicarea

impozitului pe veniturile microîntreprinderii, cu toate costurile indirecte adiționale pe care le presupune relaționarea cu statul), poate scădea atractivitatea formării de noi companii și poate încuraja exodul de afaceri din țară.

Reducerea facilităților fiscale pentru microîntreprinderi poate avea ca efect scăderea numărului de afaceri mici, prin ieșirea lor de pe piață, și poate împiedica formarea unor noi. Aceste măsuri pot, deci, frâna creșterea economică a României și dezvoltarea întreprinderilor private. În același timp, dacă devin prea oneroase, măsurile pot încuraja evaziunea fiscală stimulând companiile să identifice modalități de a evita plata impozitelor. Totodată, măsurile pot duce la o creștere a inflației, prin diminuarea puterii de cumpărare a consumatorilor.

b. Revenirea la plafonul maximal de 1.000.000 de euro cifră de afaceri pentru încadrarea ca microîntreprindere

Revenirea la regimul fiscal de dinaintea OG nr.16/2022 este o necesitate. Noile reglementări limitează drastic încadrarea ca microîntreprindere a unei companii, prin înjumătățirea plafonului maximal cu privire la cifra de afaceri la 500 mii euro, de la 1 milion de euro.

O reducere atât de drastică, de la an la an, a plafonului, la jumătate (de la 1 milion de euro la 500 mii de euro), printr-o măsură luată cu mai puțin de 6 luni înainte de aplicarea sa efectivă, afectează previzibilitatea economică pentru zeci de mii de agenți economici, ale căror previziuni și planuri de dezvoltare sunt date peste cap.

Reducerea palierului de impozitare preferențială pentru microîntreprinderi poate sufoca foarte multe companii în primii ani de activitate, prin faptul că le afectează profitabilitatea, fapt care atrage după sine inclusiv o scădere a investițiilor în acestea.

Efecte negative pot fi în lanț, printre cele mai grave fiind reducerea salariilor și a beneficiilor pentru angajați, în efortul de a compensa creșterea costurilor fiscale. Măsura poate contribui la reducerea numărului de afaceri, fie atrăgându-le falimentul, fie descurajând formarea unor noi. Creșterea cotelor de impozitare poate cauza o migrare a afacerilor către țări cu impozite mai mici. Pot avea loc creșteri semnificative de prețurilor în piață, coroborat cu scăderea puterii de cumpărare a salariaților. De asemenea, încrederea investitorilor în economia României poate avea de suferit.

Acestea sunt doar o parte din argumente pentru care propunem revenirea la palierul anterior, de 1.000.000 de euro.

c. Reintroducerea companiilor de consultanță și de management în categoria microîntreprinderilor

OG nr.16/2022 exclude din rândul microîntreprinderilor companiile de consultanță și de management. Această abordare nu ține cont de faptul că piața serviciilor este una esențială

pentru dezvoltarea economică și pentru crearea de locuri de muncă bine plătite pe termen lung.

În ceea ce privește introducerea excepției de la excepție în favoarea consultanților fiscali, apreciem că reprezintă o discriminare fățișă între companiile care oferă diferite tipuri de consultanță, și instituie percepția că Parlamentul reglementează pentru interesele unui domeniu economic specific.

Într-o economie de piață bazată pe cunoaștere, este profund inechitabil să se facă diferențieri între activități ce presupun, de pildă, cunoaștere specializată de tipul consultanță de afaceri vs. realizarea de specificații software, între design de produs vs. consultanță de marketing, între crearea de proceduri de lucru în logistică vs. consultanță de business, între jurnalism de business vs. cercetare de business.

De asemenea, presupunerea expresă în sarcina companiilor care au ca obiect de activitate consultanța și managementul de afaceri că ar ascunde activități de muncă dependentă, adică contracte de muncă, pentru o impozitare mai favorabilă, este una absolut absurdă. Se crează o prezumție de culpabilitate în sarcina tuturor contribuabililor care ar opera activități economice în aceste domenii. Mai mult, vorbim despre o prezumție absolută în sensul legii fiscale, care nu poate fi răsturnată în niciun fel. Or dacă regimul fiscal național instituie o astfel de prezumție, ne aflăm în realitate în fața unei încălcări a normelor constituționale, mai exact principiul justeții impunerii consacrat de art.56 alin.(2) din Constituție, precum și principiului securității juridice consacrat de art.1 alin.(5) din Constituție.

Mai mult, Codul Fiscal stabilește un set de criterii care fac diferența între munca dependentă și cea independentă economic, și modul în care se poate opera o reclasificare, dispusă de la caz la caz de autoritățile de control fiscal, dacă nu sunt îndeplinite condițiile care de definesc activitatea economică independentă.

Potrivit Codului fiscal (art 7 punctul 3 - Definiții ale termenilor comuni) și în Ghidul Fiscal elaborat de Agenția Națională pentru Administrare Fiscală³, o activitate dependentă este orice activitate desfășurată de o persoană fizică într-o relație de angajare generatoare de venituri, pe când o activitate independentă, acolo unde intră și PFA și activitățile prestate prin microintreprinderi, este orice activitate desfășurată de către o persoană fizică în scopul obținerii de venituri, care îndeplinește cel puțin patru dintre următoarele șapte criterii:

- persoana fizică dispune de libertatea de alegere a locului și a modului de desfășurare a activității, precum și a programului de lucru;
- persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea pentru mai mulți clienți;
- riscurile inerente activității sunt asumate de către persoana fizică ce desfășoară activitatea;

³ https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/Ghid_profesii_liberale_05022021.pdf

- activitatea se realizează prin utilizarea patrimoniului persoanei fizice care o desfășoară;
- activitatea se realizează de persoana fizică prin utilizarea capacității intelectuale și/sau a prestației fizice a acesteia, în funcție de specificul activității;
- persoana fizică face parte dintr-un corp/ordin profesional cu rol de reprezentare, reglementare și supraveghere a profesiei desfășurate, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective;
- persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea direct, cu personal angajat sau prin colaborare cu terțe persoane în condițiile legii.

Astfel, persoanele care aleg să își desfășoare activitatea ca PFA, în detrimentul muncii salariale (contabili, consultanți fiscali, arhitecți etc), **trebuie să aibă în vedere mereu îndeplinirea a cel puțin patru dintre criteriile menționate**, pentru a fi sigure că nu vor "pica" prevederile Codului fiscal și activitățile pe care le prestează nu vor fi recalificate ca activități dependente (salariale)⁴.

Trebuie subliniat că o astfel de normă nu numai că elimină din spectrul facilităților fiscale cuvenite microintreprinderilor un întreg domeniu economic (cel al consultanței și managementului), ci creează o discriminare inclusiv în interiorul domeniului, prin stabilirea unei excepții de la excepție pentru consultanță fiscală. Această modalitate de reglementare încalcă principiile de bază ale dreptului fiscal, principii derivate din prevederile constituționale cu privire la egalitatea de tratament a cetățenilor și a respectării drepturilor acestora: individualitatea, nediscriminarea, impersonalitatea, neutralitatea, legitimitatea și lipsa de arbitrar.

d. Eliminarea obligativității de a avea min. 1 angajat pentru încadrarea ca microîntreprindere

Ținând cont de prevederea adoptată prin aceeași OG nr.16/2022 care stipulează că taxele și impozitele pe contractele de muncă cu timp parțial se calculează la nivelul salariului minim brut, rezultă că orice antreprenor care dorește să fie clasificat ca microîntreprindere va trebui să plătească un minim de aproximativ 14.500 lei anual. Acest lucru îi "leagă de glic" pe acei angajați care doresc să-și încerce capacitățile antreprenoriale investind într-un mic business în paralel cu munca. Trebuie să înțelegem că pentru a ajunge din urmă economiile țărilor vestice trebuie să stimulăm spiritul antreprenorial și dorința oamenilor de autodezvoltare și de independență economică, or tocmai aceste căi sunt blocate prin această prevedere cu privire la numărul minim de angajați.

Pe scurt, obligarea microintreprinderilor de a avea minimum 1 angajat (cu taxele și impozitele plătite la nivelul salariului minim pe economie cu normă întreagă) îngreunează povara financiară asupra acestora. Propunem așadar eliminarea acestei condiții, dat fiind faptul că

⁴https://www.avocatnet.ro/articol_47658/E%C8%99ti-tentat-s%C4%83-treci-de-la-salarial-la-PFA-Asp-ecte-de-care-s%C4%83-%C8%9Bii-cont-ca-s%C4%83-evi%C8%9Bi-problemele.html

deja Codul Fiscal stabilește plata unor impozite pe dividende (majorate și acestora, cu 60%) și a unor contribuții de asigurări sociale (dublate și acestea).

e. Renunțarea la prevederea care limitează clasificarea ca microintreprindere, dacă există asociați care dețin participații semnificative la mai mult de 3 companii

Condiționarea încadrării ca microintreprindere de inexistența printre asociații semnificativi a unui asociat care deține participații de peste 25% în mai mult de 3 companii limitează posibilitățile de dezvoltare ale companiilor de tip start-up.

În multe situații din economia reală există (sau este de dorit să existe, ba chiar încurajat în statele dezvoltate) persoane care decid să-și investească banii și în firme aflate la început de drum, fie direct, ca "angel investors", fie prin asocieri în cadrul unor vehicule financiare de tip venture capital/capital de risc.

Astfel de investitori investesc, de regulă, în zeci de companii într-un ciclu de investiție de 3-5 ani. În mod esențial, asta înseamnă că reglementarea propusă de guvern va afecta majoritatea companiilor aflate la început de drum care primesc investiții în acest mod. Trebuie subliniat faptul că astfel de investiții sunt, de regulă, cele cu cel mai mare potențial de succes, dat fiind că, o dată cu investiția, vine și cunoașterea specifică domeniului. Acest concept în engleză poartă numele de "smart money" (bani inteligenți).

De asemenea, astfel de tratamente vor genera probleme și în privința micilor companii care pornesc la drum în regim de franciză, în care francizorul sau master-francizatul investește în compania francizatului, devenind asociat.

Propunem renunțarea la această prevedere care, prin natura ei, generează un tratament discriminatoriu între agenți economici de același fel, în același domeniu de activitate, aflați la același nivel de dezvoltare.

f. Reintroducerea deductibilității în calcularea impozitului pe veniturile obținute din închirieri (din cedarea folosinței bunurilor)

Eliminarea deductibilității cheltuielilor făcute cu renovarea imobilelor închiriate, până la o sumă forfetară de 40% din valoarea chiriei, face ca în mod practic cota de impozitare practică să crească de la 6% la 10%.

Trebuie să menționăm că această creștere considerabilă a impozitelor aplicate în domeniul investițiilor imobiliare vine într-un moment în care piața respectivă suferă de o scădere datorită situației economice generale. Or, a genera probleme într-un domeniu cu o pondere considerabilă în sfera economică, a induce șocuri într-un domeniu aflat deja sub presiunea inflației, a scăderii dramatice a puterii de cumpărare a populației și a creșterilor dobânzilor, este un comportament riscant, prociclic din punct de vedere economic.

Mai mult, este de remarcat că această creștere considerabilă a impozitării într-un domeniu legat de comportamentul investitional al cetățenilor, acela de a securiza anumite venituri reziduale prin achiziția unui apartament sau a o case, urmată de închiriere, vine în același moment în care impozitarea investițiilor pe piața de capital a fost substanțial scăzută, de la

10% la 1%, respectiv 3% în funcție de perioada de deținere (Legea 142/2022 - LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal).

Faptul că cei care aleg să investească în imobiliare rezidențiale sunt supraimpozitați, în vreme ce investitorii în active financiare, chiar și cei cu caracter speculativ, beneficiază de impozite de 3-10 ori mai mici, este discriminatoriu.

Un alt efect îngrijorător este creșterea costurilor pentru chiriași. Este știut de toți cei care au studiat elementele de bază ale economiei că, într-o piață cu oferta mai puțin elastică, orice creștere de costuri se repercutează substanțial în prețuri. Cu alte cuvinte, este foarte posibil ca în situația de față cei mai mulți proprietari să ceară chiriașilor să plătească adaosurile cuvenite statului cu titlu de impozite.

Și nu vorbim de sume mici, ci de circa 1000 de lei în plus anual la o chirie de 400 de euro/lună (considerată ca referință pentru un apartament de 2-3 camere într-o zonă medie din București sau alt oraș mare).

O astfel de măsură credem că va duce la creșterea gradului de evaziune fiscală, cu consecințe directe asupra bugetului de stat dar și asupra calității locuirii pentru cei care stau în chirie.

Considerăm, așadar, că revenirea la modalitatea de taxare anterioară, care permitea deducerea de cheltuieli de 40% din valoare chiriei, este esențială pentru a asigura un procent substanțial de conformare voluntară, prin declararea veniturilor și înscrierea contractelor la ANAF.

g. Revenirea la sistemul anterior de impunere a contribuțiilor pentru CASS pe veniturile provenite din activități independente, proprietate intelectuale, asocierea cu o persoană juridică, cedarea folosinței bunurilor, activități agricole, silvicultură și piscicultură, venituri din investiții sau venituri din alte surse

În contextul dat, așezarea unor contribuții suplimentare de 10% din veniturile brute încasate din activități independente este factor disuadant și nu unul care să încurajeze participarea populației la circuitul economic prin alte modalități decât acelea care presupun activitatea salarizată. O povară suplimentară pe veniturile pe care o persoană le poate realiza pe lângă salariu limitează atractivitatea unor astfel de acțiuni economice independente sau îndeamnă la căutarea unor modalități de a eluda fiscalizarea acesteia.

Trebuie notat că persoanele care obțin venituri de natura celor enumerate mai sus sunt în cea mai mare parte și salariate ceea ce înseamnă că ele oricum plătesc contribuții sociale de sănătate.

Regimul anterior, care stabilea un quantum de plată pentru veniturile care depășeau 12 salarii minime, este unul mult mai util, care pune în echilibru necesitățile sociale, dar și cele legate de stimularea muncii și a acțiunii economice individuale, echitatea socială și prosperitatea personală.

V. IMPACTUL SOCIOECONOMIC AL PROIECTULUI DE ACT NORMATIV

Demersul nostru este de natură a reinstitui un cadru legislativ echitabil, din punct de vedere al politicii fiscale practicate, pentru companiile României, cu accent pe întreprinderile mici și mijlocii, cele care reprezintă coloana vertebrală a economiei, precum și pentru persoanele fizice care realizează venituri din activități independente. România are nevoie de noi oportunități economice, mai multă echitate și previzibilitate fiscală, și libertate pentru angajatori de a-și administra resursele financiare într-un mod flexibil, într-un context economic dificil.

VI. IMPACTUL ASUPRA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Solicităm Ministerului de Finanțe să ofere o estimare de impact bugetar a prezentului proiect de lege, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), care să țină cont de faptul că o creștere abruptă a cuantumului taxelor și impozitelor duce la o scădere substanțială a gradului de conformare voluntară, mai ales în situația economică actuală, cu multe incertitudini și provocări pentru agenții economici, mai ales pentru întreprinderile mici și mijlocii și pentru microîntreprinderi.

Trebuie menționat de asemenea că în expunerea de motive a OG 16/2022, actul normativ ale cărui prevederi au afectat negativ ecosistemul economic al României, nu există o prognoză de impact asupra mediului economic și asupra bugetului general consolidat. Nu sunt calculate acolo datele cu privire la numărul de companii care nu vor mai considerate micrintreprinderi prin adăugare sau modificarea condițiilor din art. 47, Nu sunt calculate sumele pe care companiile le vor plăti în plus ca impozite suplimentare pe dividende, sume care vor dispărea din economia reala. Nu este calculat impactul asupra micilor agenți economici care lucrează ca PFA în share-riding sau brokerajul de asigurări, nu este calculat impactul asupra celor care dau în chirie imobilele proprii. Și, din păcate, nu sunt calculate efectele macroeconomice (negative și pozitive) pe care aceste măsuri le au pe termen mediu și lung.

Tocmai de aceea, dacă Ministerul de Finanțe, cu toate resursele la dispoziție, nu a făcut astfel de estimări cu privire la impact, nouă - fără acces la date și fără un aparat tehnic de amploare - ne este imposibil să avansăm un raport cu privire la impactul real pe care OUG 16/2022 îl are asupra economiei.

VII. CONSIDERAȚII FINALE

Înțelegem pe deplin necesitățile și presiunile care au dus la luarea deciziei din partea Guvernului de a majora anumite impozite și taxe impozabile IMM-urilor și persoanelor care desfășoară activități economice independente sau obțin venituri din proprietate intelectuală, din investiții sau din cedarea folosinței unor bunuri.

Totuși, suntem de părere că împovărarea excesivă jucătorilor economici care caută să genereze prosperitate proprie prin muncă și prin folosirea inteligentă a resurselor este de

natură a afecta nivelul economic general și a crește tensiunile sociale.

Așa cum remarca Consiliul Economic și Social în avizul NEGATIV dat Ordonanței de Guvern 16/2022:

“Situția actuală a bugetului public este una extrem de vulnerabilă, mai ales dacă avem în vedere crizele ce s-au succedat în ultimii 3 ani și continuă să o facă, indiferent că ne referim la pandemie, criza energetică, războiul din Ucraina, îmbătrânirea populației sau exodul forței de muncă. Bugetul public are nevoie de resurse pentru a-și finanța cheltuielile.

Ani în șir de politici pro-ciclice, erori de politică fiscală /bugetară care au redus veniturile permanente ale bugetului public, subestimarea necesității de a crește veniturile fiscale și de a combate, în mod ferm, evaziunea fiscală și tot felul de optimizări fiscale, cedarea la grupuri de interese ce au profitat de slăbiciuni ale statului român, ignorarea regulii de aur conform căreia ani de creștere economică susținută obligă la crearea sau sporirea de “spațiu fiscal”, au condus la un nivel mare al deficitului structural, la intrarea inevitabilă în procedura de deficit excesiv în martie 2020. În aceste condiții, este extrem de important ca politica fiscală să asigure finanțare suficientă pentru cheltuielile bugetului public și, totodată, să asigure o așezare corectă a sarcinii fiscale între diverse categorii de venituri și de contribuitori.

O colectare mai bună, o reșezare corectă a sarcinii fiscale, renunțarea la nenumăratele excepții și facilități ce fac azi sistemul fiscal atât de inechitabil, sunt doar câteva din elementele ce trebuia abordate în modificarea de cod fiscal;

Propunerea de modificare a Codului fiscal nu vizează decât măsuri care să asigure câteva resurse suplimentare bugetului public, nu reprezintă o reformă în sine, ci doar creșteri de fiscalitate, ce vor fi resimțite tot de cei care sunt contribuții corecți. Dată fiind situația și evoluția economică, atât a economiei naționale, cât și a celei mondiale, o creștere a taxelor nu este oportună, în perioadele de recesiune fiind mai eficiente măsurile care vizează relaxarea acestora;”

În elaborarea și motivarea prezentei propuneri am lucrat alături de Andreea Leonte, consilier. Dorința noastră este de a contribui evoluția normală a economiei românești. Prin prezentul proiect de lege răspundem zecilor de antreprenori și persoane fizice care ne-au contactat în ultimul timp pentru a-și manifesta nemulțumirea și angoasa față de poverile fiscale suplimentare care li se impun prin OG nr.16/2022, aplicabile de la 1 ianuarie 2023.

Riscul de deraiere a multor întreprinderi mici și mijlocii este real.

Vă rugăm, așadar, să lucrăm împreună ca să salvăm IMM-urile României. Ele sunt coloana vertebrală a economiei noastre. Ele pun pâinea pe masă pentru milioane de cetățeni și îi țin în țară, ele ne susțin pe noi, cei plătiți din bugetul național. Ele trebuie protejate, încurajate, susținute să se dezvolte.

În numele inițiatorilor:

Dragoș-Cătălin Teniță – deputat neafiliat

Lista susținătorilor

Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Nr. crt.	Prenume și Nume	Partid	Semnătură
	COSMIN-MARIA POTERAȘ	NEAFILIAT	

Lista susținătorilor

Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Nr. crt.	Prenume și Nume	Partid	Semnătură
	CAMBERA OANA-ALEXANDRA	NEAFILIAT	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articolul I - Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 43 alineatul (2) teza I se modifică și va avea următorul cuprins:

“(2) Impozitul pe dividende se stabilește prin aplicarea unei cote de impozit de 5% asupra dividendului brut plătit unei persoane juridice române, cu excepția dividendelor plătite de către persoanele juridice reglementate la art.47, la care se aplică o cotă de impozit de 3% asupra dividendului brut.(...)”

2. La articolul 47 alineatul (1), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) a realizat venituri care nu au depășit echivalentul în lei a 1.000.000 euro. Cursul de schimb pentru determinarea echivalentului în euro este cel valabil la închiderea exercițiului financiar în care s-au înregistrat veniturile;”

3. La articolul 47 alineatul (1), literele f), g) și h) se abrogă.

4. La articolul 47 alineatul (4) se abrogă.

5. La articolul 47 alineatul (5), litera a) se abrogă.

6. La articolul 47 alineatul (5), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) veniturile din alte activități au depășit echivalentul în lei a 1.000.000 euro. Cursul de schimb pentru determinarea echivalentului în euro este cel valabil la închiderea exercițiului

financiar precedent celui în care s-au înregistrat veniturile. Acestea datorează impozit pe profit pentru veniturile din alte activități începând cu trimestrul în care s-a îndeplinit oricare dintre aceste condiții, pentru întreaga perioadă în care există contribuabilul.”

7. La articolul 47 alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Limitele fiscale prevăzute la alin.(5) **lit.c)** se verifică pe baza veniturilor înregistrate cumulativ de la începutul anului fiscal, iar calculul și plata impozitului pe profit de către persoanele juridice române care se încadrează în prevederile alin. (5) **lit. b) și c)** se efectuează luând în considerare veniturile și cheltuielile realizate începând cu trimestrul în care sa îndeplinit oricare dintre aceste condiții.

8. La articolul 48 alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

(3) O persoană juridică română care este nou-înființată poate opta să plătească impozit pe veniturile microîntreprinderilor începând cu primul an fiscal, dacă condițiile prevăzute la art. 47 alin. (1) **lit. d)** sunt îndeplinite la data înregistrării în registrul comerțului, iar cea de la lit. g) în termen de 30 de zile inclusiv de la data înregistrării persoanei juridice respective.

9. La articolul 52 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Dacă în cursul unui an fiscal o microîntreprindere realizează venituri mai mari de 1.000.000 euro, aceasta datorează impozit pe profit, începând cu trimestrul în care s-a depășit această limită.

(2) Se abrogă.

(3) Se abrogă.

(4) Microîntreprinderile care în cursul unui trimestru încep să desfășoare activități dintre cele prevăzute de art.47 alin.(3) lit. f)-i) datorează impozit pe profit începând cu trimestrul respectiv.

(5) Limitele fiscale prevăzute la alin.(1) se verifică pe baza veniturilor înregistrate cumulativ de la începutul anului fiscal. Cursul de schimb pentru determinarea echivalentului în euro este cel valabil la închiderea exercițiului financiar precedent.

(6) Calculul și plata impozitului pe profit de către microîntreprinderile care se încadrează în prevederile alin.(1), (4) și (7) se efectuează luând în considerare veniturile și cheltuielile realizate începând cu trimestrul respectiv.

(7) Se abrogă.”

10. Articolul 54 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Pentru încadrarea în condițiile privind nivelul veniturilor prevăzute la art. 47 alin.(1) **lit. c)** și la art. 52 alin.(1) se vor lua în calcul aceleași elemente care constituie baza impozabilă prevăzută la art. 53.”

11. La articolul 84, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Venitul net din cedarea folosinței bunurilor se stabilește prin deducerea din venitul brut a cheltuielilor determinate prin aplicarea cotei de 40% asupra venitului brut.”

12. La articolul 97, alineatul (7) teza I se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) Veniturile sub formă de dividende, inclusiv câștigul obținut ca urmare a deținerii de titluri de participare definite de legislația în materie la organisme de plasament colectiv se impun cu o cotă de 5% din suma acestora, impozitul fiind final, cu excepția dividendelor plătite de către persoanele juridice reglementate la art.47, la care se aplică o cotă de impozit de 3% asupra dividendului brut.(...)”

13. La articolul 148, alineatul (1) lit.b) teza I se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120(...).”

14. La articolul 148, alineatele (2) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120, se efectuează prin cumularea veniturilor nete și/sau a normelor anuale de venit din activități independente determinate potrivit art. 68 și 69, a venitului brut realizat în baza contractelor de activitate sportivă potrivit art. 68¹, precum și a veniturilor nete din drepturi de proprietate intelectuală determinate potrivit art. 72 și 73, care se estimează a se realiza în anul curent.”

.....

„(4) Baza anuală de calcul a contribuției de asigurări sociale, în cazul persoanelor care realizează veniturile prevăzute la art. 137 alin. (1) lit. b) și b¹), o reprezintă venitul ales de contribuabil, care nu poate fi mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art.120.”

15. La articolul 151 alineatele (6¹) și (6²) se abrogă.

16. La articolul 151 alineatele (17) și (19¹) se modifică și vor avea următorul cuprins:

(17) În situația în care persoanele fizice au estimat pentru anul curent un venit net anual cumulat din veniturile prevăzute la art. 137 alin. (1) lit. b) și b¹), din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual cumulat realizat este cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la data depunerii declarației prevăzute la art. 120, acestea datorează contribuția de asigurări sociale la o bază de calcul stabilită potrivit art. 148 alin. (4) și au obligația depunerii declarației prevăzute la art. 122, până la data de 25 mai, inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale. În declarație se completează venitul ales, care trebuie să fie cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară.

.....

(19¹) În situația în care persoanele fizice prevăzute la alin. (3¹) nu depun declarația prevăzută la art. 122, baza de calcul al contribuției de asigurări sociale stabilită de organul fiscal din oficiu o reprezintă valoarea a **12 salarii minime brute pe țară**, în vigoare la termenul legal de depunere a declarației din anul pentru care se datorează contribuția.

17. La articolul 170, alineatele (1), (2) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) Persoanele fizice care realizează veniturile prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h), din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate, dacă estimează pentru anul curent venituri a căror valoare cumulată este cel puțin egală cu **12 salarii minime brute pe țară**, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120.”

(2) Încadrarea în plafonul anual de cel puțin **12 salarii minime brute pe țară**, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120 se efectuează prin cumularea veniturilor prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h), după cum urmează: (...)”

.....

„(4) Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din cele prevăzute la art. 155 alin. (1) lit. b)-h) o reprezintă **echivalentul a 12 salarii minime brute pe țară**, în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120.”

18. La articolul 174, alineatele (6¹), (7), (7¹) se modifică și vor avea următorul cuprins:

(6¹) Contribuabilii care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, din activități independente în baza contractelor de activitate sportivă, din arendă, din asocieri cu persoane juridice contribuabili potrivit titlurilor II sau III, pentru care s-au aplicat prevederile alin. (6), contribuția reținută de către plătitorul de venit fiind aferentă unei baze de calcul mai mici decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar nivelul venitului net sau brut, după caz, cumulativ realizat este cel puțin egal cu 12 salarii minime brute pe țară, au obligația depunerii declarației prevăzute la alin. (3¹), în vederea stabilirii contribuției de asigurări sociale de sănătate aferente unei baze de calcul egale cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară în vigoare în anul pentru care se datorează contribuția. În acest caz, contribuția reținută de către plătitorul de venit este luată în calcul la stabilirea contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de către respectivii contribuabili.

.....

(7) Prevederile alin. (5) și (6) nu se aplică în cazul în care nivelul venitului net din drepturi de proprietate intelectuală, al venitului brut în baza contractelor de activitate sportivă, al venitului net din arendă sau din asocieri cu persoane juridice contribuabili potrivit titlurilor II

și III, pentru care impozitul se reține la sursă, estimat a se realiza pe fiecare sursă și/sau categorie de venit, este sub nivelul a 12 salarii minime brute pe țară în vigoare în anul pentru care se datorează contribuția, dar venitul net cumulat este cel puțin egal cu 12 salarii minime brute pe țară. În această situație, contribuabilul are obligația depunerii declarației prevăzute la alin. (3) la termenele și în condițiile stabilite.

(7[^]1) Prin excepție de la prevederile alin. (5), în cazul persoanelor fizice care realizează de la mai mulți plătitori venituri din drepturi de proprietate intelectuală, în baza contractelor de activitate sportivă, din arendă, din asocieri cu persoane juridice, sub nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, dar cumulate aceste venituri se situează peste nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, și au depus la organul fiscal declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, iar în cursul anului încheie cu un plătitor de venit un contract a cărui valoare este peste plafonul de 12 salarii minime brute pe țară, nu se aplică reținerea la sursă a contribuției. În această situație se aplică sistemul de impozitare prin autoimpunere, iar stabilirea contribuției se face prin declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice.

.....

(10) Persoanele fizice care încep în cursul anului fiscal să realizeze venituri, din cele prevăzute la art. 155 lit. b)-h), iar venitul net anual cumulat din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, cu excepția veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală, din arendă sau din asocieri cu persoane juridice, contribuabili potrivit prevederilor titlului II sau titlului III, pentru care impozitul se reține la sursă, estimat a se realiza pentru anul curent este cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, sunt obligate să depună declarația prevăzută la alin. (3) în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului. Salariul minim brut pe țară garantat în plată este cel în vigoare la termenul de depunere a declarației prevăzute la art. 120.

(10[^]1) Prin excepție de la prevederile alin. (10), persoanele fizice prevăzute la art. 180 alin. (1) lit. b) sau c), care au optat pentru plata contribuției de asigurări sociale de sănătate și încep în cursul anului fiscal să realizeze venituri din cele prevăzute la art. 155 lit. b)-h), depun declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice prevăzută la art. 122, dacă veniturile realizate sunt cel puțin egale cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară. În acest caz, contribuția datorată potrivit art. 180 alin. (2) pentru anul în care au fost realizate veniturile este luată în calcul la stabilirea contribuției anuale calculate potrivit alin. (1).

.....

(17) În situația în care persoanele fizice au estimat pentru anul curent un venit net anual cumulat din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual cumulat realizat este cel puțin egal cu

nivelul a 12 salarii minime pe țară, în vigoare în anul pentru care se datorează contribuția, acestea datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la nivelul a 12 salarii minime pe țară și au obligația depunerii declarației prevăzute la art. 122, până la data de 25 mai, inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor, în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale de sănătate.

(18) În cazul în care persoanele fizice aflate în situația prevăzută la art. 170 alin. (1) realizează un venit net anual cumulat sub nivelul a **12 salarii minime brute pe țară**, iar în anul fiscal precedent nu au avut calitatea de salariat și nu s-au încadrat în categoriile de persoane exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate prevăzute la art. 154 alin. (1), acestea datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul echivalentă cu 6 salarii minime brute pe țară și depun declarația prevăzută la art. 122, până la data de 25 mai, inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor, în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale de sănătate.

(18¹) Prevederile alin. (18) se aplică și în cazul în care persoanele fizice aflate în situația prevăzută la art. 170 alin. (1) au estimat venituri cumulate cel puțin egale cu **12 salarii minime brute** pe țară, iar până la termenul prevăzut pentru depunerea declarației de la art. 122 au procedat la corectarea declarației inițiale prin depunerea unei declarații rectificative, ca urmare a realizării de venituri sub plafon.

19. La articolul 180 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

a) persoanele fizice care au estimat pentru anul curent venituri anuale cumulate din cele prevăzute la art. 155 lit. b)-h), sub nivelul plafonului minim prevăzut la art. 170 alin. (2);

20. La articolul 224, alineatul (1) lit b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) 5% pentru veniturile din dividende prevăzute la art. 223 alin. (1) lit. a), **cu excepția dividendelor plătite de către persoanele juridice reglementate la art.47, la care se aplică o cotă de impozit de 3% asupra dividendului brut.**”

Articolul II - Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Articolul III - Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, după aprobarea acesteia, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) sau (2), după caz, din Constituția României, republicată.

**Președintele Camerei Deputaților,
Ion-Marcel Ciolacu**

**Președintele Senatului (ad interim),
Alina-Ștefania Gorghiu**